

Limba și literatura română

Clasa a VII-a – Lecția 1

Școli/secții cu predare în limba română

Cuvântul și fraza

prof. dr. Kozak Mioara

Profesor Potcoavă Diana-Cosmina

Colegiul Național „Unirea”

CUVÂNTUL

(unitate de bază a
vocabularului)

I

ENUNȚUL

II

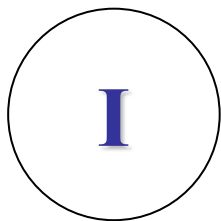
Propoziția

enunț/
comunicare cu
un singur
predicat

Fraza

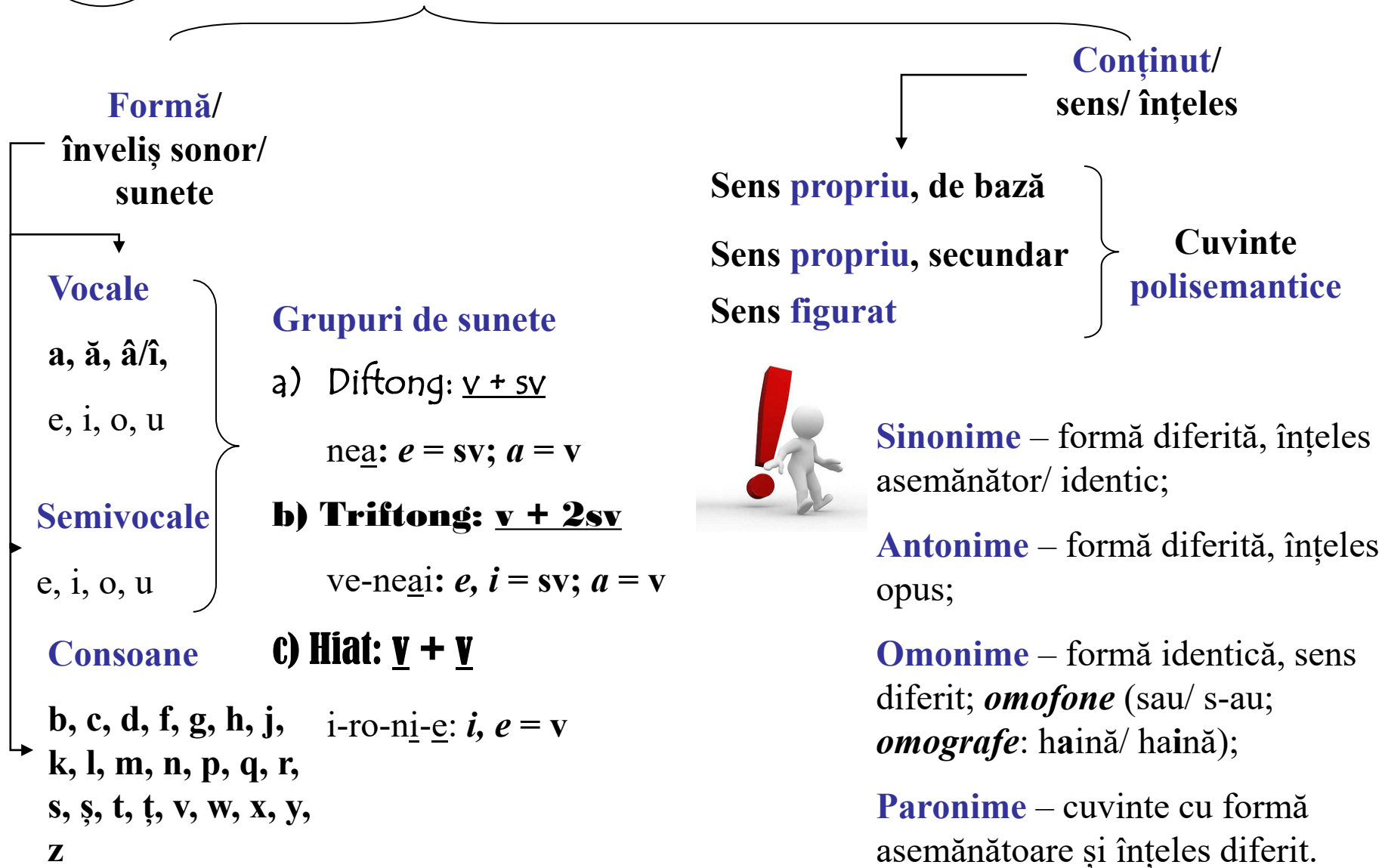
comunicare/
enunț cu două
sau mai multe
predicate

III

CUVÂNTUL

(unitate de bază a vocabularului)

Sarcină de lucru

Subliniază paronimul folosit corespunzător în enunțurile:

1. Am cumpărat <u>atlaz</u> / atlas pentru a-mi confecționa rochia.	1. Atlaz (material)/ atlas (lucrare)
2. Aparatul de prăjit pâine este <u>funcțional</u> / funcționar.	2. Funcțional (util, folositor)/ funcționar (angajat, birocrat)
3. Casa aceea are mai multe dependențe/ <u>dependințe</u> .	3. Dependență (aservire, subordonare)/ dependință (încăpere)
4. Nu mai contura / <u>conturba</u> liniștea casei!	4. Contura (schița)/ conturba (deranja)
5. M-am hotărât să fiu cazier / <u>casier</u> .	5. Cazier (document)/ casier (meserie)
6. Monahul / <u>monarhul</u> cel nou a fost încoronat.	6. Monah (călugăr)/ monarh (rege)
7. Vom evolua / <u>evalua</u> cu atenție lucrarea ta.	
8. Atitudinea lui arată multă <u>deferentă</u> / diferență.	
-
7. Evolua (progresă)/ evalua (aprecia, nota)	
8. Deferență (respect, stimă)/ diferență (deosebire)	

Observă construcțiile îngroșate în enunțurile de mai jos și amintește-ți la ce se referă acestea:

Plănuiam să merg la munte, **dar totuși** m-am răzgândit.

La Paris, cei doi **conviețuiau împreună**.

Este clar că se va descoperi un **panaceu universal**.

O noutate este aceea că **harta mapamondului** a fost modificată.

Nicoleta **a înghețat de frig**.

Artistul meu preferat a scos un nou **hit de succes**.

Sorana expune **concluzia finală**.

Memoria lui **va dăinui permanent**.

Pleonasmul

- greșeală de exprimare;
- constă în alăturarea unor cuvinte/ construcții cu același înțeles.

Observă cuvintele din listele de mai jos și amintește-ți noțiunile referitoare la modul lor de formare:

ascunzătoare, aluniș,
păpușar, cețos, lățime
năsuc, copilandru

câine-lup, cumsecade,
Delta Dunării, Plafar
de la

DERIVAREA

- mijloc de îmbogățire a vocabularului;
- presupune alăturarea de **prefixe** (sunete pe care le adăugăm înainte) și **sufixe** (sunete pe care le adăugăm după) unui **cuvânt de bază**, cu scopul de a forma cuvinte noi.

COMPUNEREA

- mijloc de îmbogățire a vocabularului;
- presupune unirea sau alăturarea unor termeni, cu scopul de a forma cuvinte noi.
- se realizează prin: **alăturare** (termenii nu depind unul de altul), **subordonare** (unul dintre termeni îl determină pe celălalt), **abreviere** (prescurtare).

II

PROPOZIȚIA

După structură

a) simplă

Ioana merge. (S+P)

Au plecat. (P)

b) dezvoltată

Eleva silitoare
învață. (S+A+P)

Are un mers elegant.
(P+C+A)

După aspectul predicatului

1. afirmativă

Ioana **merge**.

Eleva silitoare
învață.

2. negativă

Ioana **nu merge**.

Eleva **nu învață**.

După rolul în frază

1. principală

- are înțeles de
sine stătător;

2. secundară

- depinde ca sens
de altele.

III

FRAZA

Enunț cu două sau mai multe predicate;
conține mai multe propoziții

Coordonarea

Prin juxtapunere

- relația care se realizează prin alăturarea propozițiilor de același fel cu **virgulă** sau **punct și virgulă**

Prin joncțiune

- relația care se realizează prin alăturarea propozițiilor de același fel cu ajutorul conjunțiilor coordonatoare.

- copulative** - *și, nici* (echivalența);
- disjunctive** - *sau, ori, fie* (excluderea/alternanța)
- adversative** - *dar, iar, însă, ci, or* (opозиție)
- concluzive** - *deci, așadar* (concluzie)

Analizează frazele de mai jos, precum și propozițiile care le alcătuiesc, respectând etapele analizei unei fraze:

Etape:

1. Identificăm predicatele și le subliniem.
2. Identificăm elementele de relație; încadrăm conjuncțiile coordonatoare.
3. Delimităm propozițiile în frază și le numerotăm.
4. Stabilim felul propozițiilor și relațiile dintre acestea.

- **Elevul citește, memorează și aplică noțiunile învățate.**
- **Nu îi plac legumele, dar ar mânca paste zilnic.**
- **Îmi place să alerg și să mă plimb în aer liber.**
- **Nu voi reuși să învăț cum mi-am propus și mi-am planificat.**
- **Este bine că ai învățat și că te-ai pregătit.**

Succes!